

LAISVĖ

Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second
class matter at the
Post Office of Jamai-
ca, N. Y., under the
Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY

Savaitinis
Jungtinėse Valstijose \$12.00
Kanadoje \$15.00
Kitur užsienyje \$15.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 25 centai

PRICE 25 c.

NO. 48

★ ★ ★ ★ ★

PENKTADIENIS, LAPKRIČIO [NOVEMBER] 28, 1980

OZONE PARK, N. Y. 11417

★ ★ ★ ★ ★

69-IEJI METAI

KRISLAI

Maisto kainos vis tebekyla
Detroito demonstracija
prieš Beginą
Nori mažinti
senatvės pensijas
Brežnevas reikalauja
detentės ir geresnių
ryšių tarp JAV ir TSRS
"Laisvės" 70 m. jubiliejaus
minėjimas
Pratęsiame vajų

IEVA MIZARIENĖ

Maisto kainos 1981 metais
pakils 12.2 procentais, sako
agrikultūros departamentas.
Daugiausia pakils kainos mė-
sai, paukštienai ir kiaušiniams.

Bet, ekonomistas Paul
Westcott sako, jeigu žiema
bus žiuri, tai kainos gali
pakilti net iki 15 procentų.
Tai gali įvykti dėl naminių
gyvulių ir vaisių sužalojimo.

Praejusią savaitę apie 500
Detroito gyvenančių palesti-
niečių demonstravo prieš Iz-
raelio Menachem Beginą ir jo
valdžios politiką. Beginas bu-
vo nuvykęs į Detroitą, kvie-
čiamas Žydų federacijos ge-
neralinės asamblėjos.

Palestiniečiai kritikavo
JAV už pagalbą Izraeliui.
Protesto konferencijos bu-
vo taipgi suruoštos Detroito
komiteto naujosios žydų
agendos ir Clevelando Sho-
lom radio tinklo.

Reagano patarėjai ji ragina
mažinti senatvės pensijas
būsimiems pensininkams.
Tai sumažintų pirmąjį pasku-
tinės algos prieš išėjimą į
pensiją mokesį apie vienu
ketvirtadaliu, vietoje dabarti-
nio mokesčio 41 procento.

Kitos propozicijos pensi-
jons sumažinti, tai nedirban-
čioms žmonoms, kurios da-
bar gauna apie 50 procentų
vyro pašalpos; taipgi palaip-
sniui pratęsti išėjimą į pensi-
ją nuo 65 metų iki 68 metų
amžiaus.

Tarybų Sąjungos presiden-
tas Leonidas Brežnevas pir-
majame pasisakyme po JAV
rinkimų, ragina grįžti į de-
tentę ir atnaujinti geresnius
ryšius tarp Tarybų Sąjungos
ir Jungtinių Amerikos Val-
stijų.

Prezidentas Brežnevas sa-
ko, kad Tarybų S-ga nei-
kišasi į kitų valstybių nei-
žmonių reikalus. Jis norėtų,
kad ir kitos valstybės taip
pat elgtųsi.

"Laisvės" 70 m. jubiliejinis
banketas su programa ir su-
važiavimas New Yorke ati-
dėtas į ateinančių metų ba-
landžio 26 d., vietoje balan-
džio 19 d. Prašome visų tai
įsidėmėti.

"Laisvės" vajus prailgina-
mas iki gruodžio 10 d. Reiš-
kia, visi laiškai turi būti
mūsų rankose iki gruodžio 10
d. Vajininkų prašome tai
pasižymėti.

Belgrad. — Jugoslavija
labai paliečia karas tarp Ira-
no ir Irako. Irakas buvo
pagrindinis Jugoslavijai na-
fos tiekėjas. Apskaičiuoja-
ma, kad dabar Jugoslavija
gauna tik du trečdalius jai
reikalingos naftos iš kitų
šaltinių.

DIDELIS ŽEMĖS DREBĖJIMAS ITALIJOJE

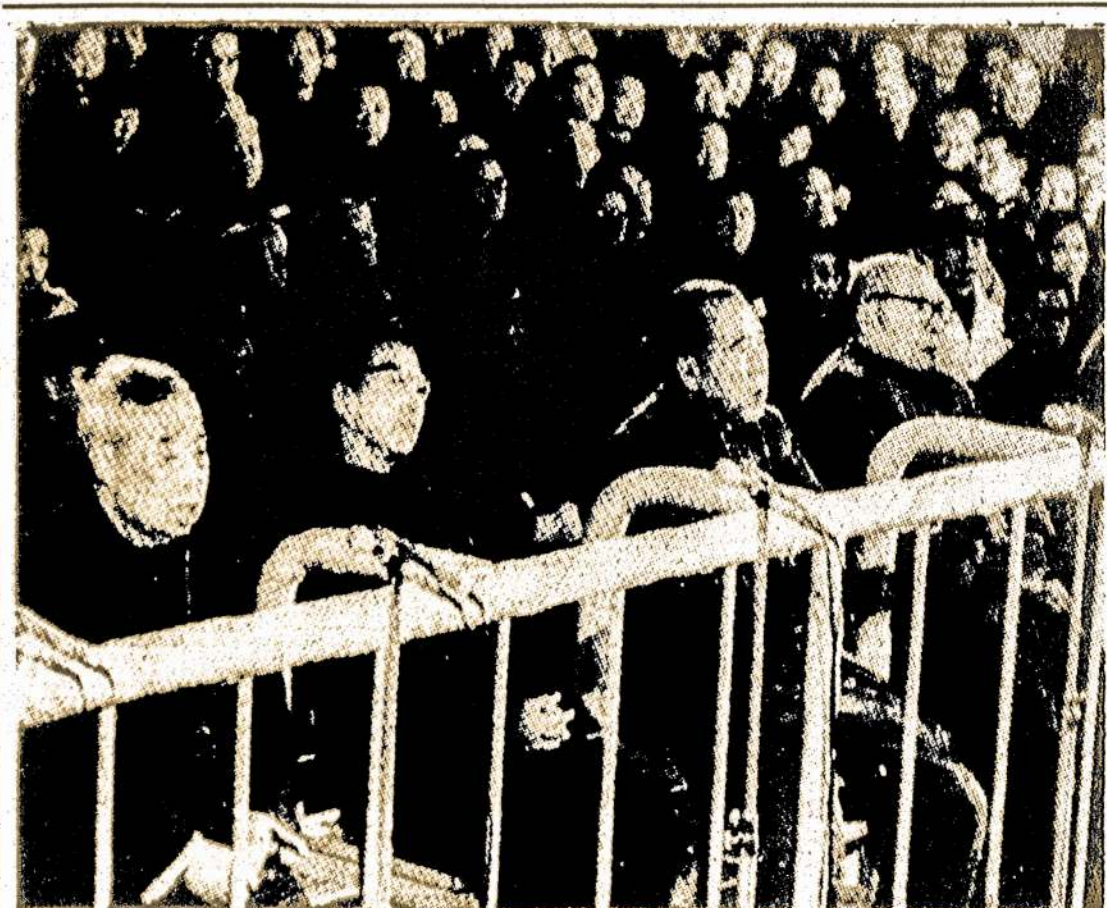
Dalis pietinės Italijos,
paliestos žemės drebėjimo.

Iranas nori "taip" arba "ne" atsakymo

Alžyras. — Alžyro diplo-
matai, kurie tarpininkauja
tarp Irano ir JAV įkaitų
paleidimo reikalui, gavo Ira-
no vyriausybės atsakymą dėl
JAV anksčiau Iranui perduo-
ti įteikto rašto. Irano vyriausy-
bė nori, kad Amerika ka-
tegoriškai pareikštų, ar ji
sutinka išpildyti keturias są-
lygas, kurias buvo nustatęs
Irano parlamentas dėl įkaitų
paleidimo.

United Nations. — Specia-
lus Jungt. Tautų gen. sekre-
toriaus Kurto Waldheimo pa-
siuntinys, buvęs Švedijos
ministras pirmininkas Olaf
Palme grįžta iš Vid. Rytų
nieko nelaimėjęs. Jį Jungti-
nės Tautos siuntė taikyti ka-
riaujančių Irano ir Irako. Bet
kariaujančios šalys neparo-
džiusios noro užbaigti jau
tris mėnesius užtrukusį ka-
rą. Abiejų šalių pranešimuose
iš fronto kalbama apie
laimėjimus, tik sunku patik-
rinti, kiek tos žinios yra
teisingos.

Washington. — JAV val-
džios sluoksniuose su nepasi-
tenkinimu sutikta žinia, kad
naujai išrinktas Jamaikos
ministras pirmininkas Ed-
ward Seaga žada ir toliau
nelegaliai eksportuoti mari-
juaną į JAV. Jis sako, kad
Jamaikos vyriausybė nėra
legalizavusi marijuanos augi-
nimo, bet ir nepersekioja
augintojų. Esa, dėl sunkių
ekonominių sąlygų marijua-
na krašto gerovei labai rei-
kalinga.

Pekinge jau prasidėjo nuo senai garbinama vadinamų kinų
"radikalų" byla, kurią svarstys net 35 teisėjų kolegija.
Kaltinamieji turės atsakyti už įvairius prasižengimus
vadinamos kultūrinės revoliucijos metu. Nuotraukoje—da-
lis teisiamųjų—antroji iš kairės—Mao našlė Jiang Qing.

Roma. — Smarkus pakar-
totinas žemės drebėjimas
pietinėje Italijoje palietė visą
eilę mažesnių miestų ir Nea-
polį su Potanza. Žuvusiųjų
skaičius jau pasiekė tūkstan-
tį, bet dar manoma, kad jų
gali būti ir daugiau, nes dar
neturima ryšio su mažesnė-
mis vietovėmis. Labai daug
sužeistų. Tūkstančiai liko be
pastogės. Kariuomenė ir ci-
viliai dirba prie griuvėsių
atkasėnėjimo, ieškodami už-
griūtų gyvų ir rinkdami lavo-
nus. Vyriausybė paskelbė
nepaprastą stovį ir siūnia
pagalbą į sugriautus mies-
tus.

Gdytojai, kurie buvo be-
siruošę streikuoti, sugrįžo ir
dirba ligoninėse ir ambulatori-
jose, tvarstydami sužeis-
tuosius.

Viena didžiausių tragedijų
atsitiko mažame Balvano
miestelyje, apie 60 mylių nuo
Neapolio, kur sugriuvo baž-
nyčia, palaidojusi joje per
vakarines pamaldas buvusius
žmones, kurių tarpe buvo
daugiausia senelių ir vaikų.

New York. — Italijos kon-
sulato telefonai skamba išti-
sai jau nuo sekmadienio, kai
tik buvo pranešta apie Italiją
ištikusių žemės drebėjimą. Gi-
minės ir pažįstami nori suži-
noti, kokios vietovės yra
paliestos ir kaip gali nuken-
tėjusiems padėti. Taip pat
stengiamasi iš New Yorko
susiskambinti ir su Italija,
bet daug kur telefono linijos
sutrūkusios, tai ir negalima
susijungti. Daugelis katalikų
organizacijų organizuoja fon-
dus nukentėjusiems padėti.

San Jose, Cal. — Gausėja
skaičius unijų, keliančių rei-
kalą, kad AFL-CIO vadovy-
bė, kuri stengėsi skirti daug
dėmesio streikuojantiems
Lenkijos darbininkams, atsi-
mintų sunkią darbininkų pa-
dėtį Pietų Afrikoje. Neseniai
tokia rezoliuciją priėmė septy-
niolikai tūkstančių atstovau-
jantis restoranų ir vieš-
bučių tarnautojų unijos loka-
las nr. 2, o užpėreita savaitę
galį Kalifornijos Service Em-
ployees Intl. unijos taryba,
atstovaujanti 120,000 narių,
pareikalavo, kad AFL-CIO
užtartų Pietų Afrikos darbi-
ninkus, engiamus rasistinės
valdžios.

Didelis pasipiktinimas reiškiasi prieš Greensboro, N. C.,
teismo sprendimą, išteisinusį Ku Klux Klano ir nacių
žudikus. Nuotraukoje vaizdas iš demonstracijos prie teismo
rūmų, dalyvaujant šitmams North Carolina universiteto
studentų.

Blogas ženklas darbininkams

Washington. — Darbo
žmonės nustos savo draugo
Senate, kai ateinantį sausį
pasitrauks demokratas Har-
rison A. Williams Jr. ir jo
vietą kaip darbo ir žmonių
resursų komiteto pirmininko
užims republikonas iš Utah
Orrin G. Hatch. Kiek pirms
buvo organizuotojo darbo
draugas, tiek antrasis yra
žinomas, kaip priešas.

Hatch jau iš anksto parei-
škė, kad jo tikslas—sumažinti
federalinės valdžios nustaty-
tą atlyginimo minimumą jau-
nuomenei ir suveržti darbi-
ninkams palankų Davis-Ba-
con įstatymą, pagal kurį nu-
statomas atlyginimas federa-

Arabai nesutaria

Amman. — Arabų Lygiai
priklausančios valstybės lap-
kričio 25 d. turėjo čia susi-
rinkti savo konferencijos,
bet ne visos jos nori keliauti
į Jordaną. Sirija buvo pir-
moji, atsisakiusi siųsti savo
atstovus. Jos prezidentas
Hafez al-Assad pasiuntė savo
užsienio reikalų ministrą į
Alžyrą ten pasitarti su Alžy-
ro vyriausybe dėl naujos
konferencijos, planuojamos
susaukti Sirijoje, Damaske.

Sirijos prezidentas aiškina,
kad Arabų Lygos konferen-
cija Ammane neatneš pozity-
vių rezultatų, nes arabai
labai susiskaldę. Sirijos poli-
tiniai alijantai—Pietinis Je-
menas ir Libija—taip pat
Ammane nedalyvauja.

Bir Zeit. — Šiame Izraelio
okupuotame vakariniame
Jordano upės krante Izraelio
kariuomenė, šaudydama į
orą ir naudodama ašarines
dujas, išvaikė apie 200 arabų
studentų. Kariuomenė užda-
rė kelius, vedančius į šią
vietovę ir išvarė užsienio
spaudos reporterius.

Studentai išėjo demon-
struoti vos porai dienų pra-
slinkus nuo to, kai Izraelitai
atidarė universitetą, kurį bu-
vo septynioms dienoms užda-
rė dėl jame planuojamos pa-
rodos, norinčios eksponuoti
arabų nacionalistinę literatū-
rą ir meną.

Universiteto uždarymas
aiškinamas kaip naujas Iz-
raelio valdžios užmojis slo-
pinti palestiniečių tautinį
sentimentą. Pereitą savaitę
vakariniame Jordano krante
įvykusių demonstracijų metu
Izraelio kariuomenė panau-
dojo ginklą ir sužeidė 11
studentų.

Federalinės Vokietijos kancleris Amerikoje

Washington. — Su prez.
Carteriu ir būsimu prez.
Reaganu Federalinės Vokie-
tijos kancleris Helmut
Schmidt pasitarė aktualia-
isiais politikos reikalais. Jų
kalbos lietė Rytų-Vakarų
santykius, ginklų kontrolę,
finansavimą NATO karinių
pagėjų ir eilę kitokių proble-
mų, dėl kurių sprendimo
dažnai susikirsdavo nuomo-
nės, ypač jas diskutuojant su
prez. Carteriu.

Fed. Vokietijos svečias ši
kartą į Washingtoną atvyko
kur kas labiau sustiprines
savo poziciją, nes jis prieš tai
buvo susitikęs su Prancūzi-
jos prezidentu Valery Gis-
card d'Estang ir kitais Vaka-
rų Europos vadais. Visi jie
nori nepriklausomybės nuo
JAV kontrolės, ypač kari-
nuose klausimuose. Jie taip
pat visi yra už Rytų-Vakarų
detentę.

Nors oficialūs komunikatai
skelbia, kad Vokietijos kancle-
rio pasitarimai su Carteriu
ir Reaganu buvo draugiški,
tačiau nereikia manyti, jog
svečias iš Vokietijos pamiršo
pasakyti JAV vadovams sa-
vo ir kitų europiečių nuomo-
nę, ką jie mano dėl Amerikos
reikalavimo, kad NATO na-
riai padidintų savo įnašus iš
tos organizacijos biudžetą.
Vokietija sako, kad ji niekaip
negalės savo įnašų padidinti
trim proc. dabar, o dėl atei-
ties vilčių dar mažiau, nes
krašto ekonominė padėtis
blogėja.

Kancleris Schmidt į Wa-
shingtoną nuvyko iš New
Yorko, kur jis buvo susitikęs
su visa eile žymių asmenų, jų
tarpe ir su Jungt. Tautų
gen. sekretorium Kurtu
Waldheimu. Savo susitikime
su American Council on Ger-
many atstovais kancleris la-
bai aiškiai pasisakė už nusi-
ginklavinimą ir pareiškė, kad
negali būti Rytų ir Vakarų
bendrądarbiavimo be karinių
pagėjų balanso. Po susitiki-
mo su JT gen. sekretoriumi

Helmut Schmidt

kancleris pareiškė, jog JT
organizacija turėtų būti iš-
naudojama ne polemikai, bet
degančių problemų sprendi-
mui.

Dega viešbučiai

Las Vegas 26 aukštų MGM
Grand viešbutis ir gembli-
mo kazino, prasidėjus gaisrui
nuo elektros įrengimų, lap-
kričio 22 d. degė kaip
degtukų dėžutė, pareikalau-
dama apie šimto gyvybių.
Apie 500 sužeistų. Gaisrinin-
kų vadovybė tvirtina, kad
viešbutis neturėjęs reikalingų
ugnies apsaugos įrengi-
mų. Šis viešbutis esąs vienas
didžiausių Amerikoje, turė-
jės daugiau kaip du tūkstan-
čius kambarių.

Tą patią dieną San Fran-
cisco mieste sudegė Žvejų
klubas, 108 metų senumo.
Nuostolių padaryta apie pu-
santro milijono dol. ir septy-
ni asmenys sužeisti.

Keletu dienų anksčiau, Ja-
ponijoje, Kawaii mieste,
viešbučio Prince Hotel gaisre
žuvo 42 asmenys. Spauda
rašė, kad tai buvo pats di-
džiausias viešbučio gaisras
po karo.

Būsimasis prezidentas Ronald Reagan su žmona apsilankė
Baltuosiuose Rūmuose, kuriuos jam aprode prez. Jimmy
Carteris su žmona.

Sveikinkite savuosius per "Laisvę"

Su žiemos šventėmis, su Naujaisiais Metais
sveikinkime savo artimuosius per laikraštį "Lais-
vę". Bus laikraščiu parama ir pasieksite visus su
vienu parašymu. Bet nedelskite—tuoju prisijuski-
te savo sveikinimus. Kaina \$10.00

ADMINISTRACIJA

LAISVĖ

LITHUANIAN
WEEKLYPUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE
PUBLISHING SOCIETY, INC.

Published Fridays, except in case of holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.

Established April 5, 1911

ANTHONY BIMBA, Editor in chief

EVA T. MIZARA, Editorial Assistant & Business Manager

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year \$12.00	United States, per 6 months . . . \$6.50
Canada, Lat. Amer., per year . \$15.00	Canada, Lat. Amer., 6 months . \$8.00
Foreign countries, per year . . \$15.00	Foreign countries, 6 months . \$8.00

"ŽMOGAUS TEISĖS" IR
MADRIDO SUSITIKIMAS

New Yorke įvykdytas pasi-
tyčiojimas iš "raudonųjų
khmerų" aukų Kampučijoje.
Žmogus, kuris už nusikalti-
mus prieš Kampučijos liaudi-
nuteistas mirti, neegzistuo-
jančios valdžios "Užsienių
reikalų ministras" Jeng Sari
Jungtinųjų Tautų rūmuose pa-
sirašė visą eilę tarptautinių
aktų žmogaus teisių klau-
simu. Jeng Sari tai padarė
šeimininku iš Pekino ir Wa-
šingtono paremtas.

Kitas faktas. Praėjus me-
tams po to, kai valdžią Sal-
vadore paėmė karinė civilinė
chunta, nuo naujo režimo
rankos žuvo septyni tūkstan-
čiai šios šalies patriotų. Tai
dešimt kartų daugiau, negu
per pastaruosius kruvinojo
diktatoriaus Romero valdy-
mo metus. Visa tai padarė
nauja valdžia šalyje, Jungti-
niųjų Amerikos Valstijų remia-
ma.

Pažvelkime į pačias Jung-
tines Amerikos Valstijas.
Rinkiminių kampanijų metu
kandidatai ir prezidentus žada
milijonams juodųjų šalies gy-
ventojų iš esmės pagerinti
gyvenimo sąlygas pagal va-
dinamąją "lygiųjų galimybių"
principą. Tačiau presiden-
taudami jie nepadarė nieko.
Niekas nelaimi ne tik juodieji.
Įvairių etninių grupių, ypač
čikanos, poertorių, indėnų,
iš kurių daugiausia yra be-
darbių ar nedideles pensi-
jas gaunančių pagyvenusių
žmonių, negali jų patenkinti
tik gražūs žodžiai ir pažadai,
kurių neįvykdyti Baltųjų rūmų
veikėjai.

Cia ir yra visos paradok-
sas, kad Baltieji rūmai rūpi-
nasi "žmogaus teisėmis",
ypač socialinėse šalyse,
pamiršdami padėti pačiose
Jungtinėse Amerikos Valsti-
jose. Tai viena. Kita šio
reikalo pusė yra susijusi su
užsieniu. Washingtonas yra
kalbas dėl to, kad iki šiol
Jungtinųjų Tautų Kampučijos
teisėtos vyriausybės atstovai
negali užimti jiems priklaus-
ančių vietų. Khmerų krauju
suteptos Jeng Sari rankos
liečia ir pasirašinėja tarptau-
tinius paktus, kurie gina
žmogaus teises. Washingto-
nas begėdiškai remia krui-
ną karinę civilinę chuntą
Salvadore, Bolivijoje. Ir tai
vyksta šiandien. Istorija žino
daug faktų, kai Baltųjų rūmų
šeimininkai rėmė JAV mono-
polijoms naudingus kruvinus
režimus bet kuriame pasaui-
lio kampelyje.

Washingtono bandoma su-
rasti įvairiausių priežasčių,
kad pasaulio visuomenės
nuomonė netrukdytų milita-
rizmo tvaiku dvelkiančiai
Baltųjų rūmų politikai. Ne-
turėdama ką atsakyti į svar-
bų klausimą Madride—kaip
Amerika rūpinosi, kad toliau
būtų plėtojamas tarptautinio
įtempimo mažinimo procesas,
kova už tarptautinį sau-
gumą ir bendradarbiavimą ir
norėdama nukreipti pasaulio
visuomenės dėmesį nuo savo
militaristinių pastangų toliau
plėtoti ginklavimosi varžy-
bas, Baltųjų rūmų adminis-
tracija šią vasarą vėl atgaivi-
no vadinamąjį "žmogaus tei-
sių" gynimą. Jungtinių Ame-
rikos Valstijų valstybės sek-
retorius Edmundas Muskis
"New York Times" laikraš-
čiui pareiškė, kad Amerikos
delegacija Madrido susitiki-
me Tarybų Sąjungai ruošia
tokią pat konfrontaciją "žmo-
gaus teisių" klausimu, kaip
tai darė Belgrade. Tačiau,
kaip yra žinoma, Belgrade
amerikiečiams nieko neįšėjo.
Reikia manyti, kad ir Madri-
de susirinkusieji tautų atsto-
vai pareiškė, kad "žmogaus
teisėmis" reikia rūpintis pa-
čiai Baltųjų rūmų adminis-
tracijai. O tautos nori vie-
no—kad Madrido susitikime
būtų paruošti nauji kon-
struktyvūs pasiūlymai toles-
niam Baigiamojo akto įgy-
vendinimui, taikos stiprin-
imui, įtempimo mažinimui ir
bendradarbiavimui Europo-
je. **Apolinaras Sinkevičius**

Kas ką rašo ir sako

JIS SU OPTIMISTINE
VILTIMI ŽIŪRI Į ATEITĮ

Jau plačiai Amerikos lietu-
viams žinomas Lietuvos žur-
nalistas Jungtinėse Tautose
"Moscow News" atstovas Si-
gitas Krivickas, paskelbė
Vilniaus dienraštyje "Tiesa"
(lapkričio 15 d.) savo kores-
pondenciją apie Jungtinių
Valstijų prezidentinių rinki-
mų rezultatus. Jis optimis-
tiškai žiūri apie santykius
tarp šios šalies ir Tarybų
Sąjungos. Žurnalistas rašo:
"Pastarosiomis dienomis
visos pagrindinės JAV masi-
nės informacijos priemonės
tik ir tvirtina: "Amerikiečiai
pasirinko". Tačiau iš esmės
pasirinkti nebuvo taip jau
sunku. Buvo renkamas tik
vienas iš dviejų pasiturinčių
jų sluoksnių, vienodai išiki-
mų privačiosios nuosavybės
principams, atstovų.

Kad ir kaip ten būtų,
kėdės visose vyriausybėse
Washingtono įstaigose bus
pakeistos. Pasikeis apie ke-
turi tūkstančiai įvairaus ran-
go aukščiausiojo valstybės
aparato valdininkų. Sudary-
ta speciali "pereinamoji ko-
manda". Į ją, pavyzdžiui,
įeina ir 67-erių metų Vilja-
mas Kesėjus. Jis užėmė įvai-
rius vyriausybinius postus
valdant prezidentams R. Ni-
xonui ir G. Fordui, priklausė
vienai stambiai New Yorke
juridinei firmai ir svarbiau-
sia—buvo R. Reagano rinki-
minės kampanijos direkto-
rius. "Pereinamųjų operaci-
jų" direktoriumi paskirtas
Edvinas Mysis. Nėra abejo-
nių, kad "pereinamosios ko-
mandos" nariai gali tikėtis
svarbių postų naujajame ka-
binete.

Naujai išrinktas presiden-
tas dar nesikiša į šalies
vidaus ir užsienio politiką.
Tačiau į spaudą jau prasi-
skverbė gandai, kad Nacio-
nalinio saugumo taryboje,
vadovaujamojoje Z. Bžezins-
kio, skubiai naikinami kai
kurie slapti popieriai, kurie,
patekę į naujos administraci-
jos atstovų akis, gali demas-
kuoti abejotinus Carterio vy-
riausybės maneversus.

Kai kurie R. Reagano pa-
reikšimai dėl embargo Tary-
bų Sąjungai nepagrįstumo,
būtinumą blaiviai vertinti
tarptautinę situaciją leidžia
laukti realistiškesnio naujo-
sios administracijos kurso."

TAIP, IŠ TIKRŲJŲ, KADA
GI ŽMOGUS TAMPA
MILŽINU?

Į šį įdomų klausimą atsako
Vytenis Arūnas žurnale
"Švyturys" (1980-20). Pavyz-
džių jis paima pastatymą ir
paleidimą į darbą Mažeikiuo-
se milžiniškos naftos apdirbi-
mo gamyklos.

Jis rašo:

"Didžiausias dešimtojo
penkmečio pramonės milži-
nas išaugo ne per stebuklą,
nors kuriant statybinę bazę,
statant gamyklą bei gyvena-
muosius namus jau padaryta
tiek, kiek iki šiol dar nė
viename objekte statybinin-
kams nėra tekę nuveikti. Jį
pastatė tarybinių žmonių
rankos. Jį kėlė didžioji drau-
giškų tautų šeima. Mažeikių
milžiną statė visa šalis. Čia
darbavosi dešimtys įvairių
sąjunginių ministerijų bei ži-
nybių statybinio organizaci-
jų. Į gamyklą keliavo įrengi-
mai iš Rusijos Federacijos,
Ukrainos, Baltarusijos, Uz-
bekijos, Azerbaidžano, Mol-
dovijos, Gruzijos, Latvijos ir
Estijos. Montuojant sudėtin-
gus įrengimus, dirbo ir savo
draugus mokė aukсарankiai
meistrai iš Maskvos ir Jaro-
slavlio, Riazanės ir Naberež-
nės Celnų, Voskresensko ir
Penzos. Čia dirba gerai pa-
ruošti eksploatacininkai, mo-

keši Maskvoje, Novopoločke,
Minske, Baku, Novokuibyšev-
e. Didelę paramą mokant
būsimuosius naftininkus tei-
kė Volgogrado, Jaroslavljo,
Mozyrio ir Kiryšų chemijos
įmonių kolektyvai, atsiuntę į
Mažeikius geriausius savo
darbo meistrus. Tikrai visa
šalis statė Lietuvos naftos
perdirbimo pramonės pirma-
gimį, daugelio tūkstančių
darbo rankų meistriskumas
ir šiluma įsiliejo į milžinišką
gamybinį kompleksą.

Taigi Mažeikių gigantas—
dar vienas didžiosios tautų
draugystės išikūnijimas.
Taip įgyvendinama Komu-
nistų partijos politika toly-
giai vystyti socialistinių res-
publikų ekonomiką. Kaip ir
visa, kuo dabar didžiojoji
mūsų kraštas, kuo didžioja-
mės patys ir mieli rodome
svečiui, sukurta broliškai pa-
dedant visoms mūsų plačio-
sios šalies tautoms, remian-
tis visos tarybinės Tėvynės
ekonominę galia ir resursais.

Tai jau tapo mūsų gyveni-
mo kasdienybe. Bet tai kartu
ir akivaizdžiausiai didžiojo
Spalio idėjų triumfas.

Žmogus daug gali. Jo jėga
dešimteriopai didina drau-
gai, kolektyvas. Tačiau ta
jėga šimteriopai padidėja,
jeigu visus žmones vienija
kilnus šventas tikslas, tautų
brolybės, savitarpio paramos
ir bendradarbiavimo idėjos.

Tada ir pats žmogus tampa
milžinu, kuris nuveikia di-
džiausius darbus."

APIE MOKYTOJĄ IR JO
DIDELĮ, GARBINGĄ
VAIDMENĮ

Žurnale "Tarybinė mokyk-
la" (1980-10) straipsnyje
"Jums patikėtas brangiaus-
ias turtas—vaikai", tarp
kitko pabrėžiama:

"Mokytojas. Šį vardą ta-
riame su didele meile ir
pagarba, nes su juo susiję
labai svarbūs ir reikšmingi

žmogaus gyvenimo įvykiai.
Mokytojas išmoko perskaity-
ti pirmąjį žodį, kiekvieną
dieną atverta vis daugiau,
padeda pažinti nežinomą, su-
vokti nesuprantamą, atsklei-
džia paslaptingas uždangas į
naują, nepažįstamą pasaulį.
Mokytojas jauno žmogaus
kelyje—artimiausias draugas
ir patarėjas, švyturys, nu-
šviečias kelią kiekvienam, o
kartu jis partijos idėjų ir
valios propaguotojas, liau-
dies masių švietėjas, pirma-
sis kovotojas už jos kultūrą.
Mokytoja visada sutiks tarp
žmonių, iš visos inteligenti-
jos jis yra arčiausiai kiekvie-
nos šeimos. Todėl jis ir
vadinamas liaudies mokyto-
ju. Kasmetinė Mokytojo dien-
os šventė—visos liaudies
dėkingumo mokytoji išreiš-
kimas.

Didelį ir sudėtingą kelią
nuėjo liaudies mokytojas nuo
užguito, beteisio švietėjo iki
pilnateisio, didžiai gerbia-
mo piliečio, mokačio ir auk-
lėjančio patį brangiausią
mūsų turtą—vaikus.

Svėsdami Mokytojo dieną,
pastebime, kad kasmet ji
tampa vis šventiškesnė, tur-
tingesnė, kad pedagogai ją
sutinka vis didesniais laimė-
jimais liaudies švietimo dar-
be, visuomeninėje veikloje.
Tais pasiekimais džiaugiasi ir
didžiojoji mūsų tauta, dabarti-
niai mokiniai, jų tėvai.

Apie mokytoją, jaunimo
auklėtoją, partijos žodžio ne-
šėją į mases, pasakyta daug
gražių žodžių, sukurta daug
posmų. Aukštai įvertintas jo
darbas. Bet ar gali būti
didesnis įvertinimas už tai,
kad tu, mokytojau, įžiebi
siekį ir kūrybos ugnelę vai-
ko širdyje, kad tu ją visą
laiką kurstai. Ir pagaliau
ateina metas, kai tavo auklė-
toji tvirtos rankos ir išla-
vintas protas taldo fabriku-
s, gamyklas, užvaldo kosmoso
plotybes, gauna aukštus der-
lius, darbai ir žygiai šlovi-
na Tarybų šalį. Tai ir tavo
darbo dalis, tavo siekių įkū-
nijimas."

"TIESOS" INTERVIU

Kovotojų už taiką ir pažangą gretose

Istorijos audros, carinė ir
buržuazinė priespauja nuo-
bloškė toli nuo gimtinės dau-
gybę mūsų tautiečių, JAV ir
Urugvajuje, Kanadoje ir An-
glijoje, VFR ir Argentinoje
dar ir dabar jie priversti
susidurti su buržuazine kas-
dienybe, su visomis šios sis-
temos sukurtoomis problemo-
mis.

"Tiesos" korespondentas
Vilius Kavaliauskas kreipėsi
į Lietuvos kultūrinių ryšių su
tautiečiais užsienyje draugi-
jos "Tėviškė" pirmininką
Praną Petronį ir paprašė
atsakyti į keletą klausimų.

Apibūdinkite lietuviškosios
išėivijos pažangųjį judėjimą,
jo raidą.

Masinė migracija iš Lietu-
vos prasidėjo praėjusio am-
žiaus pabaigoje, ir iš karto
tose vietose, kur atkeliavo
daugiau lietuvių išėivų, ėmė
steigtis pažangios organizaci-
jos. To puikiausias įrodyme-
mas—1911 metais pradėjęs
eiti Bostone, vėliau persikė-
lęs į New Yorką, darbininkų
laikraštis "Laisvė", kurio 70-
metį pažymėsime šį pavasa-
rį.

Pažangioji veikla buvo
sunki, nes darbininkų orga-
nizacijoms teko kovoti keliais
frontais: pirmiausia prieš im-
perialistines monopolijas, už
gyvybines darbo žmonių tei-
ses; antra, prieš politinę
reakciją ir koja kojon su ja
žengiančiais buržuaziniais
nacionalistais; trečia, prieš
buržuazinę diktatūrą Lietu-
voje ir ketvirta, karų me-
tais—prieš visus lietuvių

tautos egzistencijos priešus.
Amžiaus pradžioje pažan-
giosios organizacijos turėjo
specifines problemas. Dau-
guma emigrantų nemokėjo
vietinės kalbos ir jau todėl
neturėjo jokių teisių. Šią
tautiečių masę reikėjo orga-
nizuoti, padėti jai susivokti.
Šio darbo ir ėmėsi "Laisvė".
Tuo metu tai prilygo tikram
žygdarbiui.

Vėliau laikraščio ir viso
pažangiečių judėjimo uždavi-
niai keitėsi. JAV lietuvių
pažangiosios organizacijos
prisidėjo ir prie istorinio
lietuvių tautos posūkio—
Amerikoje buvo spausdinami
pažangūs leidiniai, komunis-
tinės brošiūros, kurios buvo
nelegaliai platinamos Lietu-
voje. Istoriniais 1940-aisiais
pažangiečiai sveikino ir pro-
pagavo Lietuvos žingsnį so-
cializmo keliu.

Kokie poslinkiai lietuviško-
sios išėivijos gyvenime įvyko
pastaraisiais metais?

Šiuo metu emigracijoje
išaugo arba baigia išaugti
antra ar net trečia lietuviš-
kųjų išėivų karta. Ji tapo
neatskiriama šių šalių visuo-
menės dalis. Savime su-
prantama, toli nuo tėvų gim-
tinės jai grėsia atitrūkimas
nuo lietuvių nacionalinės kul-
tūros, kalbinis nutautėjimas.
Vakarų šalių valdžia skatina
ši procesą. Ji suinteresuota
suniveliuoti savo visuomenę,
juo labiau—likviduoti tas na-
cionalines mažumas, kurios
gali jausti bet kokias simpa-
tijas socializmo sąlygomis
gyvenančiai tėvų gimtinei.

GENEROLO PRANO
PETRONIO JUBILIEJUS

Žmogaus gyvenimas tary-
tum kelias bėga pro laiko
stulpus. Štai jau priartėjusi
prie septyniadesimties me-
tų atžymos matome ir dauge-
liui užsienio lietuvių gerai
pažįstamą Lietuvos "Tėviš-
kės" draugijos pirmininką
generolą Praną Petronį. Jo
jubiliejinį gimtadienį minėsi-
me šių metų gruodžio 3
dieną.

Pranas Petronis gimė ir
augo gražioje, nuosirdžiais ir
darbščiais žmonėmis garsioje
kupiškėnų žemėje. Nuo pat
vaikystės jis troško gauti
kuo daugiau žinių, mokslo.
Po Panevėžio mokytojų se-
minarijos Pranas įstojo į
Kauno universitetą, norėjo
tapti chemiku. Tačiau nei-
stengė mokėti didelių pinigų
už mokslą ir studijas prisiejo
nutraukti. Norint bent kiek

prasisiekti, teko eiti į kari-
ninkų mokyklą, kur buvo
suteikiama pastogė ir maistas.
Prieškarinėje Lietuvos
kariuomenėje buvo skiepijama
buržuazijai naudinga
ideologija, nukreipta prieš
pažangųjį judėjimą, buvo
skleidžiamos aršios naciona-
listinės nuotaikos. Jaunas
karininkas Pranas Petronis
nepasidavė tokiam muštui.
Jis liko ištikimas paprastų
žmonių siekimams. Tai padė-
jo jam pasirinkti teisingą
kelią ir lemtingaisiais 1940
metais, kai Lietuvoje buvo
atkurta tarybų valdžia. Pranas
Petronis pasuko su tais
generolais Vinco Vitkausko
vadovaujamais karininkais,
kurie pakluso naujajai presi-
dento Justo Paleckio Liau-
dies vyriausybei.

Nuo pirmosios iki paskuti-
nės Didžiojo Tėvynės karo
dienos (1941-1945) Pranas
Petronis kovojo įvairiuose
frontuose. Už kovinį narsum
jis yra apdovanotas aukštais
žymenimis—medaliais ir or-
dinais. Taip pat nuosekliai
augo ir jo kariniai laips-
niai—nuo kapitonio iki gene-
ralo.

Jau penktus metus Pranas
Petronis vadovauja Lietuvos
kultūrinių ryšių su tautie-
čiais užsienyje "Tėviškės"
draugijai. Kam iš mūsų, lan-
kantis Lietuvoje, teko ben-
drauti su "Tėviškės" pirmi-
ninku Pranu Petroniu, liko
nepamiršamas jo rūpestin-
gumas ir nuosirdumas. Jubi-
liatas aktyviai dalyvauja ir
visuomeninėje veikloje. Jis
yra Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas,
respublikos nusipelnęs kultū-
ros veikėjas. Pranas Petronis
dažnai rašo įdomius
straipsnius spaudai. Neretai
raštai su jo vardu dedami ir
mūsų "Laisvėje".

Visų laisviečių vardu šir-
dingai sveikiname gerbiamą
ir mielą "Tėviškės" draugijos
pirmininką generolą Praną
Petronį jo gražaus jubilee-
jaus septyniadesimties me-
tų progai! Linkime jam tvir-
tos, kaip ligi šiolei, sveika-
tos, puikaus pasisekimo jo
tolimesnėje veikloje savo
gimtinei ir jos vaikų, plačiai
pasklidusių po pasaulį, labui!

● VALGOMAS LAIVAS

Mokslininkai kuria įvairius
projektus, kaip aprūpinti
maistu ilgų tarpplanetinių
reisių kosmonautus. Amerikie-
tis D. Vorfas pasiūlė daryti
kosminių laivų vidines sienas
iš sukielintų maisto produktų,
pavyzdžiui, kiaušinių baltymų
ar pieno. Tas pats mokslininkas
iesko būdų, kaip pagaminti
valgomą kosmonautų aprangą.

Ruoškimės "Laisvės"
70 m. sukakties minėjimui
1981-aisiais metais

Kompozitoriaus B. Gorbulskio ispūdžiai iš Amerikos

Kompozitorius Gorbulskis dovanoja Ievai Mizarienei tris jo muzikos išleistas plokšteles JAV.

Kompozitoriaus Benjaminio Gorbulskio vardas plačiai žinomas ne tik Lietuvoje, bet ir toli už jos ribų. Jis yra sukūręs įvairaus pobūdžio muzikos kūrinių: instrumentinių pjesių, operėlių, simfoninių poemų. Tačiau populiariausia Benjaminio Gorbulskio kūrybos dalis—tai jo dainos, kurių kompozitorius yra parašęs jau daugiau penkių šimtų. Jo melodijos yra skambios, malonios, mieliai ir nesunkiai įsimenamos. Nemažą pluoštą B. Gorbulskio dainų savo repertuare turi ir mūsų "Aido" choras, vadovaujamas Mildred Stensler. Todėl ypač malonu buvo susitikti kompozitorius Benjaminą Gorbulskį čia, New Yorke, jau baigiantį savo ilgą kelionę po Jungtines Amerikos Valstijas. Svečias apsilankė "Laisvės" redakcijoje ir su juo turėjome gražų pokalbį, kurį žemiau ir spausdiname.

— Gerbiamas kompozitoriau, kiek laiko Jums teko praleisti Amerikoje?

— Amerikoje praleidau lygiai devynis mėnesius. Tai nemažas laikas, per kurį pavyko ne vien daug pamatyti, bet ir kai ką nuveikti savo kūrybinėje srityje. Pirmiausia norėčiau paminėti Los Angeles mieste išleistas tris mano dainų plokšteles "Lik sveikas", "Kai skrido baltos burės" ir "Aš tau saulėtos vasaros linkiu". Iš anksto buvau numatęs padaryti plokštelę su žymia Chicago lietuvių dainininke Vanda Stankiene. Mes buvome su ja susitikę Vilniuje, aptarę repertuarą pagal jos balsą. Atsivežiau Lietuvos radijo orkestrinius įrašus, kad būtų galima ant jų "uždėti" dainavimą. Taip dabar daroma visame pasaulyje, o, turint galvąje konkrečią Ameriką, tai dar ir dideli pinigai—kiekvieną kartą samdyti net nedidelį orkestrą. Atsitiko taip, kad man atvažiavus Vanda Stankienė nekaip jautėsi, be to, sirguliavo jos mama ir mūsų sumanymo nepavyko įgyvendinti. Chicagoje dar praleidau apie mėnesį, bet taip ir nepavyko rasti kalbą su vietiniais muzikais nuveikti ką nors idomaus. Kai kas manęs tiesiog privengė, sakydami, kad aš esu panašus "skaldytojas", kaip ir solistas Vaclovas Daunoras, kurio vienas koncertas buvo "įvertintas" plytos imetimu pro langą...

Tačiau aš nepaisiau tokių kalbų, nes man visur idomu pabūt, viską pamatyti, pajusti pačiam vietines nuotaikas, nes menininkui reikia pažinti gyvenimą visame jo įvairume. Pirmą kartą nuėjau į didesnį žmonių susibūrimą per spaudos balijų. Didžiulėje restorano salėje, kur buvo laukiama aštuonių šim-

tų svečių, susirinko nepilni trys šimtai. Aš paprasčiausiai nusipirkau bilietą, ir pasodino mane pačiam kampe prie vieno staliuko, kad tik niekas nepamatytų. Visas vyko kaip paprastai tokiuose susėjimuose: valgoma, gurkšnojama, tarpais kas nors pasako trumpą kalbėlę. Norėjau pasiklausyti, kaip dainuos Linkevičiūtė ir Prapuolenis, kuriuos laikau gana pajėgiais dainininkais. Gaile, Prapuolenis nedainavo, nes sirguliavo. Linkevičiūtė teko dainuoti be mikrofono didelėje salėje ir tai buvo tiesiog jos balso žlugdymas. Tą vakarą idomiai pabendravau su "Neolituanų" orkestro vadovu Algiju Modestu, rašytoju Aloyzu Baronu (neseniai mirusiu), garsiuoju išeivijos solistu Baru-Baranausku.

Kai kurie gana geri mano pažįstami prie didesnės publikos nudavė manęs neapėjus... Matyt, kad nepakenkčiau jų bizniui. Daugiau kas su manimi sveikinasi, kai nuejau pažūrėti satyrinį vaidinimą "Antras kaimas", o kai vieną vakarą užsukau į Andrijausko barą, tai atrodo, kad jau su visa lietuviška Chicago esu pažįstamas. Tiesa, tame bare teko sutikti ir tokių žmonių, kurie nėra niekur išskėlę kojos iš Marquette Parko, per kelias dešimtis metų... Jie tebegyvena kokiais 1934 metais, prisimena namą su šiaudine pastoge, tėvo karvę ir galvuoja, kad ties tuo gyvenimas Lietuvoje ir sustojo, kai jie ją paliko.

— O kur patraukėte iš Chicago?

— Savaitę paviešėjęs pas gerus bičiulius Denver, Colorado susiruošiau skristi į Los Angeles. Kai susiskambinau su tais žmonėmis, kurie buvo pažadėję mane kuriam laikui priimti, išgirdau malonų, bet neigiamą atsakymą. Atsiradę nenumatytų priežasčių: Australijoje mirusi giminaitė, reikia skristi į laidotuves. Ką gi, priėmė mane kita šeima ir tik vėliau paaiškėjo tikroji ano neigiamo atsakymo priežastis. Pasirodo, nuomonė pasikeitė tada, kai išsiaiškino, kad aš esu iš Vilniaus, o ne iš Chicago, kaip jie anksčiau manė. Nežiūrint šio pirmojo nesklaidumo, viena kita mano viešnagė Kalifornijoje buvo tikrai nuostabi. Pirmiausia man labai patiko gamta. Ypač Santa Monica, Cal.: jūra (o po teisybės—oceanas), kaip Palangoje, kurią aš be galo myliu. Na, vietoj pušų—palmės, bet tai irgi idomu. Man pasirodė, kad ir žmonės Kalifornijoje kažkaip šiltesni. Gal to priežastis yra karšta saulė. Kalifornijoje suradau puikių lietuviškos muzikos ir, konkrečiai kalbant, mano dainų bi-

čiulių. Tai dainininkės Raisa Urbonienė, Stasė Klimaitė-Pautienienė, garso įrašų specialistas Paulius Jasiukonis. Kaip tik su jų pagalba ir pavyko išleisti į pasaulį tris aukščiausias plokšteles. Žinoma, niekur tiek daug mano muzikos neišleidžiama plokštelėmis, kaip namuose—Tarybų Lietuvoje ir per stambiausias Tarybų Sąjungos plokštelių leidimo firmas (pavyzdžiui, Rygoje, Maskvoje ir kituose miestuose). Tačiau leidžiamomis Amerikoje plokštelėmis daugiau norėjau išjudinti čia esančias vietines lietuviškas muzikines pajėgas. Nedariau komercijos, o tik norėjau pasidalinti savo kūryba, kurią visą noriu atiduoti žmonėms, o ne laikyti po raktu.

Kalifornijoje viename parengime teko klausytis Vitos Polikaitytės dainavimo. Ji man paliko labai gerą įspūdį ir, manau, kad ši mergaitė dar daug gali pasiekti ateityje.

Paskui vėl grįžau į Chicago. Su manim trumpąjį interviu padarė viena lietuviška radijo stotis, vadovaujama Šluto. Programos vedėjas Šlutas kažkaip baimindamasis manęs paklausė: "Vienas mūsų klausytojas klausia, ar ir tamsta atvykai skaldyti mūsų visuomenę?" Aš atsakiau, kad suskaldytos visuomenės skaldyti nebeįmanoma, atvežiau šiai suskaldytai visuomenei savo dainas, kurios ją gal bent kiek sujungs. Prieš pat išvažiuodamas išgirdau, kad ta radijo programa jau subankrutavo...

— Kurį iš idomų susitikimų Chicagoje dar norėtumėte paminėti?

— Esu labai patenkintas savo susitikimu su muzikos istoriku Juozu Kreivėnu. Jis turi surinkęs—drįstu nedvejodamas teigti—didžiausią lietuviškos ir kitų tautų muzikos gaidų, recenzijų ir kitokios muzikologinės medžiagos rinkinį čia, išeivijoje. Kai pamačiau daugiau kaip du šimtus vien mano dainų, gražiai sudėtų, gautų įvairiais būdais per kitus muzikos mylėtojus, buvau tiesiog sužavėtas to žmogaus kruopštumu ir atkaklumu.

— Girdėjome, kad neužleisdote savo kūrybos net ir viešėdamas pas mus Amerikoje. Ką naujo sukūrėte ir abelnai norėtume kiek išgirsti apie tolimesnius jūsų ateities planus?

— Parašiau porą dainų neseniai mirusio išeivijos poeto Lemberto žodžiams. Jis ir plokštelę įdainavo Stasė Klimaitė. Taip pat parašiau dešimtį melodijų dainoms, kurių žodžius parinksiu jau grįžęs į namus arba paprašysiu parašyti mūsų poetų. Dar pavyko užbaigti poemą klarnetui su styginiu kvartetu. Lapkričio mėnesį Kauno muzikiniame teatre įvyks mano operetės "Adomas nenori būti Adomu" premjera. Jai libretą parašė gabus rašytojas ir poetas Jonas Mačiukevičius, su kuriuo mes esame parašę išeivijos lietuviams skirtą dainą "Namo kelionė taip ilga". Be to, su mūsų dainininkais ir muzikantais žadu surengti visą eilę autorinių koncertų.

Savo kūrybą pirmiausia skiriu Lietuvos žmonėms, nes Lietuva yra tik viena ir ji prie Baltijos jūros, o ne už Atlanto arba ne prie Pacifiko. Literatūra, dailė, muzika profesionaliu pagrindu vystosi tikrai tėvynėje. Veikia profesionalūs operos teatras, kuris dainuoja tik lietuviškai. Išimtį sudaro keletas operų, kurios atliekamos originalo kalba. Net, pavyzdžiui, "Traviata" pas mus dainuojama ne itališkai, o lietuviškai. Tokia tradicija, nes nuo šios operos prieš

NESISTEBĖKITE, ČIA— NEW YORKAS...

SIGITAS KRIVICKAS

... Ryta radijas pranešė, kad West End Avenue praėjusią naktį nušauti du durininkai. Žmogžudys apiplėšė savo aukas ir dingo. Tai įvyko vos per keletą kvartalų nuo mūsų namo. Todėl, eidamas pirkti rytinių laikraščių, paklausiau mūsų durininką:

— Ar negalvojate keisti darbo po šitos nakties?

— Kur aš savo metuose eisiu... Dabar visur nebesaugu. Nesistebėkite, čia—New Yorkas.

Jau daug kartų teko girdėti tokius žodžius. Taip sako amerikiečiai, kai niekaip negali paaiškinti klaidų šio didmiesčio keistenybių. Viena jų—vis dažnėjantys nusikaltimai, kurių metu panaudojami šaunamieji ginklai.

Manoma, kad šiuo metu New York'e yra per du milijonus nelegaliai laikomų šautuvų ir pistoletų. Besiypsantis miesto meras Koch neseniai pasirodė televizijos ekrane ir gražiuoju prašė neteisėtų ginklų laikytojų per du mėnesius sunešti į policiją savo "mirties žaisliukus". Praėjus nustatytam terminui, policija paskelbė jų gavusi... 362. O ir tie beveik visi sugėdę, iš tiesų galėję būti tik žaislai.

Tiesa, atvirai New York'e ginklais neprekiaujama. Kaip ir narkotikais. Tačiau tiek vienu, tiek ir kitu isigyti—jokia problema, nes kartais šios prekės siūlomos tiesiog gatvėje.

Kai kurios valstijose ginklų prekybai pasitelkiama net spauda.

Antai viename Pensilvanijos valstijos laikraštyje pasirodė skelbimas, kad parduosimas stambaus kalibro šautuvas. Šis be jokių kliūčių būtų patekęs pas naują šeimininką, jeigu ne vietos dektetyvai. Tąkart jiems skelbimas užkliuvo. Mat kaip tik tokiu ginklu prieš devynias dienas buvo nušautas vienas judėjimo už negrų teises lyderių. Policija sučiupo nusikaltėlį. Tačiau greitai jis išėjo iš kalėjimo, nes, matyt, sugėbėjo papirkti savo saugotojus.

Dažnai tenka važiuoti Queens Boulevardu, viena judriausių didžiojo New Yorko magistralių. Prie kryžkelės, kurioje Boulevardas kertasi su 58-ąja gatve, prisimena žiaurus nusikaltimas. Rugsėjo vienuoliktą dieną

dar nesutemus čia buvo nušautas Kubos nuolatinės atstovybės prie Jungtinių Tautų atašė Felisijas Garsija Rodriguesas.

Pirmąkart nužudytas prie Jungtinių Tautų akredituotas diplomatas. Už šią žmogžudystę atsakomybę prisiėmė Kubos kontrrevoliucionierių, radusių prieglobstį JAV, gauja, vadinama "Omega-7". Kažkuris tų žmogžudžių paskambino į Associated Press agentūrą ir pareiškė, kad kita jų auka busias Kubos nuolatinis atstovas prie Jungtinių Tautų. Nei Federalinis tyrimų biuras, nei vietinė policija kol kas teroristų nerado. Galbūt nenorėjo to padaryti. Ir belieka nelinksmai pasakyti: čia—Amerika...

"Nuo šių metų pradžios, — rašo laikraštis "Our Town"—naudojant šaunamuosius ginklus, įvykdytos 3704 žmogžudystės. Penkiasdešimt milijonų šaunamųjų ginklų turi mūsų šalies gyventojai, o rezultatas—vidutiniškai dvidešimt keturios mirtys kasdien. Nekontroliuojamas ginklų naudojimas Amerikoje tapo populiariu pomėgiu". Labai tiksliai apibūdinta padėtis.

Beje, tam tikrą dalį ginklų amerikiečiai įsigyja legaliai ir užregistruoja pagal veikiančias taisykles. Tokie žino, kad jiems nėra ko tikėtis valstybės apsaugos nuo visokių užpuolimų, todėl stengiasi patys apsigauti kaip beįmanomi.

Neretai namuose laikomi ginklai pakliūva į pauglių rankas ir tampa naujais apipilėsimų irankiais arba tragiškų nusipirktumų priežastimi. Neseniai septyni paaugliai Brooklyne žuvo vien todėl, kad, pasiėmę tėvų pistoletus, nutarė pažaisti "kaubojų ruletę", kaip buvo matę viename westerne.

"Amerikiečiai vis labiau bijo vieni kitų",—taip pasakata pranešime "Amerika bijosi". Jo autorius—Harris Figi, vienos visuomeninių santykių tyrimo firmos atstovas. Per šešiolika savaitių jis apklausinėjo telefonu per tūkstantų suaugusių žmonių. Jų atsakymus apibendrino 163 puslapių rašinyje. "Keturi iš dešimties amerikiečių nuolat bijo tapti kriminalinių nusikaltimų aukomis".

O prekyba ginklais toliau vyksta... Vilniaus "Tiesa"

☆	☆
Kas suras paparčio žiedą Joninių naktį; Vyturiai padangę gieda Rytmetį anksti. Nebėra paparčio žiedo—Laimės nebėra. Dienos bėga... metai rieda... Plaukuose šarna	Nurimo, nutilo paukšteliai byla, Vilioja juos saldūs sapnai, Virš žemės plasnėja vakarė tylą Ir veržias į širdį jausmai.
šešiasdešimt metų prasidėjo šis teatras. Dešimt mėnesių per metus septynis kartus per savaitę vyksta spektakliai. O kur dar Kauno muzikinis teatras, dramos teatras Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje, Šiauliuose. Visos šalies nuolat pilnos. Plačią vagą muzikiniame gyvenime varo ir Vilniaus Filharmonija. Čia tik faktai, kurie be jokių komentarų kalba patys už save. Išeivijos jaunimui, kurio nemažai teko sutikti ir pasikalbėti, mano pirmas patarimas: važiuokite į Lietuvą, pamatykite ją savo akimis, o nesiklausykite nukaršusių dramsčių. Tikro lietuviško dvasinio pelno galima pasiekti tik Lietuvoje.	Čia tėviškės pievos, miškai ir laukai, Čia Nemuno juosta plati, Čia buvo jaunystės vingiuoti takai Ir meilė pražudo skaisči.
— Dėkojame už idomų pasakojimą. Linkime laimingos kelionės į namus.	Dėl mūsų čia švietė vakarė žvaigždė, Mus glaudė gojėlis puikus, Tik kartais nubudus sukliko griežlė Ir blaškė svajonių sapnus.
	Grazi ta jaunystės siekimų pilna, Skaisti, lyg jazminų žiedai, Lyg sakalo skrydis, lyg paukščių daina, Nesunkūs jai kelio vargai.
	Virš žemės plasnėja vakarė tylą, Ir veržias į sielą jausmai, Nurimo, nutilo paukšteliai byla; Sielų—atminimų sapnai.
	Kęstutis Balčiūnas

VYTAUTAS MACIUKA

SIDABRINE VALANDA

Dar viena vilnės akimirka,
Dar viena sidabrinė valanda
Virš mūsų planetos
Garsų ir žodžių. Pasauli,
Neapleisk žmonių pavojaus valandoje,
Kada mirties sparnai
Virš mėlynos planetos
Dengia vaikų ir suaugusių veidus.
Dar viena sidabrinė valanda
Taikos vardu beldžia į mūsų širdis,
Į mūsų protą ir sąžinę.
Negauskite bombų prikrauti lėktuvai,
Nefrukdykite nekaltų vaikų miegoli
Ar saulės planetai mažei?
Ar gryo oro žmonėms neužtenka?
Kol plaka taikos pulsas,
Paduokite vieni kitiems rankas,
Žemės gyventojai,
Nes karo ugnis nepagailės mūsų,
Nei tavo, nei mano gyvybės.
Todėl gyvybės vardan
Nuleiskite pražūtingas raketų galvas,
Tupdykite žemėn
Bombų prikrautus lėktuvus,
Tegul kėtinės atsikvepia lengvau,
Tegul kėtinės amžiais
Sidabrinė taikos valandėl

Nauji "Vagos" leidiniai

Iš rugsėjo mėnesio išėjusių knygų bene pati reikšmingiausia—Jono Bilūno "Raštų" I tomas. Čia surinkti lietuvių literatūros klasiko, demokrato, humanisto, talentingo realistinės prozos kūrėjo ankstyvieji literatūriniai bandymai—eilėraščiai—ir visa beletristika: prozos vaizdeliai, memuarų fragmentai, apsakymai, novelės ir apysaka "Liūdna pasaka". Be šio leidinio, lietuvių literatūros redakcija pateikė skaitytojams R. Narėčio publicistinių eskizų rinkinį "Ir išaugo brolybės ažuolas", kur sudėti autoriaus kelionių po Tarybų Sąjungą ispūdžiai, lyriniai publicistiniai apmąstymai apie šiandienos žmogų, jo siekius ir darbus. Vyresniojo mokyklinio amžiaus jaunimui skirta nedidelė, bet graži poezijos antologija "Tau, Tėvyne", joje—patriotiniai lietuvių tarybinių poetų eilėraščiai. Tiek moks-

leiviams, studentams, tiek kiekvienam poezijos mėgėjui bus įdomi ir pravarti lietuvių literatūros tyrinėtojos Viktorijos Daujotytės knyga "Kas tu esi, eilėrašči?" Knygoje publikuojamas pluoštas etudų, parašytų 1973-1979 m., nagrinėjančių poetinės kūrybos prigimtį, eilėraščio, kaip žanro, kaip socialinio ir psichologinio fenomeno, specifiką.

Verstinę literatūrą gerokai praturtino JAV prozos antologija "Amerikiečių novelės". Joje—29 autorių kūrinių, pradedant Washingtonu Irvingu, baigiant Tenesiu Williamsu. Novelės išvertė būrėlis vertėjų (L. Vanagienė, G. Zolubienė, N. Maliukevičius ir kt.), knygos pabaigoje pridėtas amerikiečių literatūros žinovės Lilijos Vanagienės straipsnis, taip pat trumpos žinios apie kiekvieną autorių.

A. Pagirytė

Daugelis Molėtų rajono Balninkų kolūkio žemdirbių aktyviai dalyvauja meno saviveikloje. Šį rudenį dainininkai, šokėjai, muzikantai pradėjo repetuoti naujuose kultūros namuose. Čia sudarytos visos sąlygos kūrybai, čia kiekvienas gali surasti mėgstamą užsiėmimą. Nuotraukoje: naujieji kultūros namai. G. Svitojaus nuotr.

NAUJA LIGONINĖ JURBARKE

Jau naudojamas centrinės ligoninės 200 vietų gydymasis korpusas, kurį pastatė Kauno statybos-montavimo tresto Jurbarko statybos valdyba. Statybai vadovavo vyresnysis darbu vykdytojas Jonas Ruminas.

SENIAUSI BULGARŲ ISTORIJS DOKUMENTAI

Aleksandro Nevskio sobore Sofijoje atidaryta paroda, kurioje eksponuojami seniausi dokumentai, paskolinti Vatikano bibliotekos ir slaptojo archyvo. Tarp jų—popiežiaus laikas kunigaikščiui Borizui Michailui (853—889), kuriam valdant bulgarai apsikrikštijo (sostinė tuo metu buvo Pliska), 1119—1204 m. korespondencija su Kalojanu, kuriam

popiežius Inocentas III pripažino Bulgarijos caro titulą ir pasiuntė karūnacijos insignijas bei kovinę vėliavą, XIII—XV a. slavų rankraščiai, pačius miniatiūromis su scenomis iš bulgarų istorijos, unikalus krašto žemėlapis, "Sofia-Pres" praneša, jog bulgarų mokslininkai ruošiasi ir toliau bendradarbiauti su Vatikano biblioteka ir archyvu.

KANADOS ŽINIOS

MacPapiečiai ieško
pripažinimo

J. YLA

Sekmadienį, lapkričio 9, Torontoe įvyko Mackenzie-Papineau batalijono veteranų metinis suvažiavimas. Dalyvavo apie 60 veteranų, jų tarpe ir Liūdas Kisielis iš Montrealo. Mudu su Petre Kisieliene buvome stebėtojai.

Ispanijos pilietinio karo veteranai, kurie kovojo po Mackenzie-Papineau bataliono vėliava, kaip paaikšėjo iš pranešimų, dar vis nepripažinti karo veteranais. Jų vadovybė deda pastangas ir toliau, kad jie būtų pripažinti ir gautų tokias pat teises, kaip ir legijono nariai. Jiems ant kelio stovi pradžioje karo Kanados valdžios priimtas įstatymas, draudžiantis kanadiečiams dalyvauti kitų šalių ginkluotų jėgų daliniuose. Tai buvo pridengtas Kanados vyriausybės užmojis pastoti kelią kanadiečiams vyksti į Ispaniją padėti demokratiniams jėgoms kovoti su Franko, Hitlerio ir Musolinio jėgomis. Atrodo, kad valdžia ir dabar nelinkusi tą įstatymą panaikinti.

Kitas dienotvarkės punktų buvo—išleidimas apie makpapiečių knygos. Dabar renkama tai knyga medžiaga. Tai labai sunkus darbas, kadangi makpapiečiai išsisklaidė po visą Kanadą, o be to, jų rekordai tebėra karališkos policijos rankose ir ji nenori makpapiečiams jos duoti. Pradžioje karo karališkoji policija tuos rekordus nežinia kokiais sumetimais užgrobė. Ji gerai žinojo, kad šie žmonės liejo kraują kovoję su fašizmu ir jie niekada nebus sąjungininkų priešais. Bet tuo metu Kanados valdžia nežiūrėjo, kas buvo antifašistas, o kas fašistas. Ji sugrūdė į stovyklą 25,000 japonų, nežiūrind net to, kad daug jų buvo Kanados piliečiai, daug jų buvo Kanadoje gimę ir augę. Persekiojo ukrainus, rusus ir kitus vien dėl to, kad jų gimtinė buvo Tarybų Sąjungoje. Tik kai priešai pradėjo bombarduoti Londoną, jie pradėjo pamatyti, kad jie persekioja savo sąjungininkus.

Cia galima pridėti, kad mes, Literatūros Draugija ir Liaudies Balsas, apie kanadiečius, kovojusius Ispanijoje, dar karo metu išleidom knygą.

Nuo to laiko, kai kanadiečiai grįžo iš Ispanijos, praėjo jau virš 40 metų. Daug veteranų jau seniai išsiskyrė iš gyvųjų tarpo.

Siame suvažiavime buvo raportuota, kad valdybai pavyko surinkti apie 120 veteranų adresus. Žinoma, jų yra daug daugiau. Iš 8 Kanados lietuvių, kurie kovojo Ispanijoje, tik vienas L. Kisielis tebegyvas. Keturi kovų metu žuvo Ispanijoje, kiti mirė.

Suvažiavime buvo pranešimų iš veteranų lankymosi Ispanijoje. Jie ten buvę labai draugiškai priimti. Žinoma, ne autoritetų, o žmonių, kurie kovojo prieš Franko fašizmą.

Buvo pranešta, kad sekančiais metais Maskvoje bus tarptautinis Ispanijos karo veteranų suvažiavimas. Buvę išreikšta mintis, kad būtų tinkamiausioje vietoje susitikimą turėti Ispanijoje. Bet vargu Ispanijos valdžia tokio veteranų susitikimo pageidautų. Tai būtų reakcionieriams jų atlikto skerdynės, belaisvių

kankinimo ir kitų žiaurijų papildymo priminimas.

Labai puikų pranešimą padarė vienas makpapiečių, kurs dalyvavo tarptautiniame Tautų Parlamente Bulgarijoje, kur buvo susirinkę 2,260 atstovų iš 134 šalių. Šis parlamento susirinkimas jam padarė didelį įspūdį. Jis labai vieningai pasisakė prieš ginklavimąsi, ypatingai branduolini.

Nuo Ispanijos karo jau praėjo virš 40 metų. Daugelio jo dalyvių jau nebėra gyvųjų tarpe, bet likusieji dar nenuleidi rankų. Vienas delegatas pasakė: "Mes kovojome prieš fašizmą, mes tebesame antifašistai, mes kovojame prieš fašizmą ir dabar".

Iš KLLD CK raštinės

AUKOS APSVIETOS FONDUI

Toronto kuopos nariai, užsimokėdami nariusius mokesčius, aukojo Apšvietos Fondui sekančiai:

P. Daugėla \$5.00, V. Mašienė \$3.00, V. Strazevičius \$2.85, Grigaliūnienė \$3.00, M. Šimkūnas \$1.00, F. E. Laurusevičiai \$2.45, Kamaitis \$2.85, A. Galinaitis \$6.00.

Širdingai ačiū visiems už aukas.

J. Yla
KLLD CK Sekr.

MONTREAL, QUEBEC

Iš Moterų Klubu išvažiavimo

IŠ MOTERŲ KLUBO
RUDEINIO
SUSIRINKIMO

Pasitaikė šaltoka, vėjuota ir lietinga diena, tai dalyvavo ne visos narės. Pirmininkė Ada atidarė susirinkimą apibūdindama šios dienos eigą. Ji mūsų mieliems draugams Pranutei ir Jurgiui Skripkams padėkojo už tokią malonią šilumą ir švares patalpas. O draugė Skripkienė dar prisidėjo ir vaišėmis.

Iš valdybos raportų sužinojome, kiek uždirbome, kiek išleidome. Klubas aukojo daug labdarybės organizacijoms ir spaudai.

Kalbėjome apie surengimą išvažiavimo, bet tai įvykdyti palikome valdybai.

Onutė Viršinskienė gavo vieno berniuko du eilėraščius ir mums paskaitė. Petrė Kisieliene paskaitė iš laikraščio ištrauką apie kai kurių žmonių sužuvėjimą.

Per vaišes turėjome iš Lietuvos parvežtą bonką vodkos. Beje, šiame susirinkime turėjome ir vyrų—dalyvavo L. Kisielis ir K. Lukošius, kurie tarė po žodį kita.

P. B. Grandma

MONTREAL-VERDUN, QUE., CANADA

Mirus

Mykolui Gudui

Reiškiame širdingą užuojautą jo žmonai Marytei, dukrai Irenai, sesutei Marytei Naurienei ir jos šeimai; taipgi visiems artimiesiems bei draugams. Tau, brangus Mykolai, tebūna lengva Kanados žemė. Mes liekame liūdėsyje.

A. M. KAVOLIŪNAI ir šeima
St. Lambert, Que., Canada

MONTREAL-VERDUN, QUE., CANADA

Mirus

Mykolui Gudui

Reiškiame giliausią užuojautą žmonai Marytei, dukrai Irenai, sesutei Marytei Naurienei ir jos šeimai; taipgi visiems artimiesiems bei draugams. Tau, brangus Mykolai, tebūna lengva Kanados žemė. Mes liūdime kartu su šeima.

J. E. Urbanavičiai
A. E. Morkevičiai
Ch. A. Juškai
L. P. Kisieliai
E. Juraitienė
E. Petruskienė
P. Bendžaitienė
J. J. Vilkėliai
P. F. Nakai
K. Jurgutienė
O. Viršinskienė
J. V. Knistautai
Anicetas Balčiūnas
J. A. Brankiai
F. S. Spaičiai
M. Jonušienė
K. Lukošius
J. N. Kaušilai
B. M. Šalčiūnai
J. Stukas
St. Virbalas
V. K. Rudinskai
V. J. Gurlklai
B. Džiaugienė
E. Vilks
B. Kvietinskas
J. Narusevičius
V. O. Mitchell
J. S. Čičinskai
M. Čičinskai
A. M. Kavaliūnai
R. M. Karalevičiai
J. Tamasonienė
A. H. Siuplevičiai
R. Adakauskienė
M. A. Paragiai
V. Vekterienė
A. Kirkuvienė

V. Krupauskas
G. P. Taruškai
J. Kaušakienė
H. A. Jagulevičiai
J. Balčiūnas
D. E. Skardžiai
S. Petronienė
L. Ambrozevičienė
M. L. Laurinaičiai
J. Graibienė
J. R. Jurkštai
F. G. Kušleikai
A. Šnaiders
J. M. Skinkiai
A. M. Simijonai
V. O. Virbylai
E. Klichius
A. Daugėlienė
T. Bernotas
A. S. Juzilaičiai
A. Ainikis
E. Monstavičienė
A. V. Rasimavičiai
P. M. Barzdėnaitis
J. E. Baršauskai
Albina Critchley
P. H. Vitai
K. Milevičius
A. Lesevičienė
Monika Martusevičienė
A. A. Mikulėliai
V. Zavišnė
Ch. M. Lignugariai
P. O. Keršuliai
A. O. Ališauskai
J. Balsys
V. A. Šipeliai
A. K. Keršiai

MONTREAL, QUE., CANADA

Mirus

Konstancijai
Rudinskienei

Reiškiame gilią ir nuoširdią užuojautą vyrui Valiui, dukrai Leonai, sūnui Viktorui, sesutei Kaziūnei Tarybų Lietuvoje ir visiems kitiems giminėms bei artimiesiems. Tau, brangi Konstancijai, tegu būna lengva Kanados žemė. Mes visi liūdime kartu su šeima.

J. E. Urbanavičiai
J. E. Ambrozevičienė
R. M. Karalevičiai
P. M. Naurai
E. Petruskienė
B. M. Šalčiūnai
E. Vilks
B. Kvietinskas
J. J. Vilkėliai
M. O. Paragiai
L. P. Kisieliai
V. O. Virbilai
J. Stukas
J. Narusevičius
F. S. Spaičiai
J. Čičinskai
J. A. Kaušilai
M. S. Čičinskai
M. M. Laurinaičiai
J. E. Baršauskai
A. Suplevičienė
L. K. Gedraičiai
J. Andrijauskai
R. Adakauskienė
A. Kringelis
E. Aleksandravičius
P. M. Barzdėnaitis
M. Valasimienė
J. Balsys
A. S. Yuzilaičiai

A. M. Simijonai
J. N. Brankiai
R. Spaičienė
M. T. Zaveckai
B. Balčiūnienė
D. E. Skardžiai
Ch. M. Lignugariai
J. Balčiūnas
V. J. Gurlklai
A. V. Rasimavičius
F. G. Kušleikai
J. Tomasienė
G. P. Taruškai
T. Bernotas
T. O. Ališauskai
J. Graybiene
P. F. Nakai
J. Kuica
P. Benzaitienė
P. Mekinis
M. Gudienė
V. Krupauskas
J. V. Knystautai
E. Macijonienė
A. E. Morkevičiai
M. A. Kavaliūnai
L. V. Papareliai
Ch. A. Juškai
J. Gelčienė
E. Bloženė

St. Petersburg, Fla.

Lapkričio 1 savoje salėje įvyko klubičių susirinkimas. Jį pravedė prez. V. Bunkus. Tylos minute pagerbti mirę klubo nariai: Jonas Stančikas ir Thomas Norwell.

Klubų valdybos bei renginių komisijos raportai priimti.

V. Bunkus sakė, kad spalio mėn. klubo renginiai buvo sėkmingi. Oras atvėso, pradėjo sugrįžti mūsų pobūvių lankytojai. Jis taip pat pranešė, kad į klubą įsirašė 4-turi nauji nariai: Adelė Klimavičienė, Genovaitė Snabaitis, Stanislaiva Klepiackas ir Adelė Defronza.

Walteris A. Alaveckis paaukojo klubui \$20.

Visiems širdingas ačiū. Susirinkime nutarta, kad klubo žiemos sezono atidarymas įvyks lapkričio 29 d.—Tą pačią dieną bus paminėtas Thanksgiving Day su tradiciniais pietumis ir dainų programa.

Po susirinkimo buvo pietūs. Juos pagamino M. ir A. Raškauskai, pagelbėjo V. Kuzmickienė, V. Bunkus šeimininkėms padėkojo.

Advokatė Stefaniya Masytė ir jos mamytė Detroitietės St. Petersburgie atstogauja. V. Bunkus Stefaniją pristatė pakalbėti.

Stefanija floridiečius sveikino nuo Detroito pažangiųjų lietuvių. Sakė: Jūs esate laimingi; Jums nereikia baidytis po sniegą. Jūsų namas gražus, salės vidus gražiai išpuoštas. Turite kur susirinkti, draugiškai laiką praleisti. Jūsų veikla plačiai pargarsėjusi tarpe pažangiųjų lietuvių. Linkiu Jums sveikatos ir sėkmės Jūsų veikloje.

Po to sekė su svečiais draugiški pokalbiai iki vakaro.

Iš kairės: Audronė ir Vytas Mašauskai, Helena ir Juozas Šarkūnai.

KUOPOS VEIKLA

Lapkričio 8 Lietuvių piliečių salėje įvyko LLD 45-osios kuopos mėnesinis susirinkimas. Jį pradėjo kp. pirmininkas Stasys Kuzmickas. Tylos minute pagerbti kuopos mirę nariai Thomas Norwell ir Jonas Stančikas. Toliau susirinkimą pravedė Juozas Šarkūnas.

Kuopos valdyba ir renginių komisija pateikė raportus. Pirm. S. Kuzmickas sakė, kad kuopos veikla šiuo metu yra gera, kuopa atžymėjo T. Lietuvos 40-metines. Renginių buvo sėkmingas.

Jau pradėjo sugrįžti mūsų pobūvių lankytojai, tai ir veikimas bus gyvesnis. Raportai priimti.

Susirinkimą pabaigus turėjome pietus. Po pietų Stasys Kuzmickas pranešė, kad šiandien pas mus atsilankė svečias solistas iš Mass. Albert R. Dupsha.

Al. Dupsha solo atliko keletą dainelių ir su Stasiu Kuzmicku sudainavo keletą duetų. Publika gausiai jiems paplojo.

Po programos buvo pristatyta Julė Andriulienė. Ji plačiai pakalbėjo apie LLD—jos įsikūrimą ir veiklą.

Pas J. Andriulienę viešėjo brolis Antanas Pivorūnas iš Racine, Wis. Buvo pakviestas pakalbėti. Jis pasveikino floridiečius ir sakė: "Malonu: su Jumis susipažinti. Jūs čia gražiai sugyvenate. Jūsų salė gražiai sutvarkyta, žmonės draugiški". Palinkėjo viso geriausio gyvenime. Po to sekė muzika ir šokiai.

SVEČIAI IŠ
TARYBŲ LIETUVOS

Mūsų organizacijų darbuotojai Šarkūnų šeima, Helena ir Juozas Šarkūnai, jų dukra, Dainos Mylėtojų choro mokytoja Helena Janulytė, pakvietė iš T. Lietuvos savo giminaičius, Helenos Šarkūnienės sesers dukrą Audronę, jos vyrą, Vytą Mašauskus.

Spalio 21 Lietuvių piliečių klube įvyko svečių, Šarkūnų šeimos sukvietus, susitikti ir susipažinti su jų mieliais svečiais susipažinimas.

Šeimininkės El. Snarpūnienė, H. Saurienė ir Ad. Klimavičienė stalus apkrovė skaniais valgiais, Stasys Kuzmickas paruošė gėrimus. Buvo šauni puota!

Po pietų Stasys Kuzmickas pakvietė eilę kalbėtojų. Visi

džiaugėsi, turėję progos susitikti su iš toli atvykusiais svečiais. Svečiams pasakyta daug gražių žodžių ir linkėjimų.

Paskutiniai kalbėjo svečiai. Vytas ir Audronė širdingai dėkojo giminėms už suteiktą progą aplankyti garsiąją Amerikos šalį, ypatingai saulėtąją Floridą. "Mums labai malonu,—sakė jie—su Jumis susipažinti, pasikalbėti." Širdingai dėkojo visiems už pasakytus gražius žodžius ir linkėjimus; šeimininkėms už skanius pietus ir visiems, kas tik prisidėjo prie rengimo šio puikaus jų priėmimo.

Toliau Dainos Mylėtojų choras, vadovybėje Helenos Janulytės, padainavo svečiams skirtas dainas. Svečiai mano kiek ilgiau paviešėti St. Petersburgie pas savo mielus gimines ir dar aplankyti kelis J. A. V. dirdmiesčius, po to grįžti į savo gimtąją mylimą Lietuvą. Ten jų laukia pasilgusios dvi mažytės dukrelės—Rasa ir Rūta.

KELETAS BRUOŽAPIE
SVEČIUS IŠ T. LIETUVOS
Jauni, gražūs, išsimokslinę. Buvo miela su jais plačiau pasikalbėti.

Audronė ir Vytas Mašauskai yra agronomai nuo 1964 metų, gyvena ir dirba Dotnuvoje Lietuvos žemdirbystės mokslinio tyrimo institute. Vytas vadovauja Agrochemijos skyriui. Adronė Agronominės biologijos skyriaus vyresnė moksline darbuotoja. Abu yra apgynę mokslų kandidato disertacijas.

Dotnuva yra pačiame Lietuvos viduryje. Ji nuo seno pagarsėjusi kaip mokymo ir mokslo centras. Jau 1917 Dotnuvoje buvo įkurta Žemės ūkio mokykla, 1922 metais selekcijos ir bandymų stotys, o 1924 m. Dotnuvos Žemės ūkio akademija. Po karo selekcijos ir bandymų stotys labai išaugo ir 1956 metais buvo perorganizuotos į Lietuvos žemdirbystės mokslinio tyrimo institutą. Prieš 10 metų prie instituto buvo įkurtas pašarinių kultūrų selekcijos centras, skirtas Pabaltijo šalims. Ten dirba virš 200 mokslinių darbuotojų. Svarbiausi instituto uždaviniai—išvesti dar derlingesnes, atsparesnes prieš ligas veisles.

Ačiū už pasikalbėjimą ir žinias.

V. Bunkienė

VERDUN, QUE., CANADA

SESUTĖ PRISIMINA

Mylimam mano broliui Mikolui Gudui mirus, sakau:

Buvai mylimiausias mūsų visos šeimos
Ir tėveliam ištikimas sūnus
Kai amžinu miegu jau Tu užmigai
Rūpesčius ir vargus visus palikai.
Gyvenime buvo daug karčių dienų
Nes pasaulis pilnas didžiausių skriaudų.
Dabar Tavęs niekas nebeišnaudos,
Gavai lygią dalį žemės juodos.
Gamta yra teisinga—sulygina visus.
Didžiausius turtuolius ir vargšius biednus.
Karbininkų spaudą tu gausiai rėmei
Organizacijose aktyviai veikei.
Per daugelį metų valdybose buvai
Ir užduotį savo gerai atlikai.
Buvai energingas ir dvasioj stiprus
Bet likimas skyrė eiti į kapus.
Karstą puošė gėlės—tu jų nematei
Bet mūsų mintyse gyvas liksi amžinai.
Liūdinti sesutė,

MARYTĖ NIAURIENĖ
ir šeima

"LAISVĖS" REIKALAI

Vajus prasidėjo rugsėjo 1 d. ir baigsis lapkričio 30 d. Štai skelbiame mus pasiekusius laiškus nuo spalio 29 d. iki lapkričio 10 d.

Kontestantų stovis	Punktai
N. Iešmantienė, Miami, Fla.	8,168
LLD 45 kp., St. Petersburg, Fla.—P. Alekna	7,376
New York—A. Mitchell ir N. Ventienė	5,654
Stefanija Masytė, Detroit, Mich.	5,558
Connecticut vadininkai	3,277
Regina Trakimavičius, Worcester, Mass.	2,972
Montreal, Que., Canada	2,866
George Kodis, Windsor, Ont., Canada	1,624
LLD 198 kuopa, San Francisco-Oakland, California—V. Taraškienė	1,604
A. Račkauskienė ir M. Sametis, Haverhill, Mass.	1,562
Toronto, Ont., Canada	1,293
A. Grinkus, Vancouver, B. C., Canada	1,280
E. Repšienė, Dorchester, Mass.	1,188
A. Bernat, Los Angeles, Cal.	1,084
Binghamton, N. Y.	856
C. Ustupas, Brockton, Mass.	768
J. Brazdžius, Sudbury, Ont., Canada	560
M. Uždavinis, Norwood, Mass.	526
N. Dudonis, Aston, Pa.	512
Rochester, N. Y.	418
Eva Kralikauskas, Lawrence, Mass.	268
London, Ont., Canada	260

Naujų prenumeratų per šį laikotarpį gavome 9. P. Alekna, St. Petersburg, Fla., prisuntė 6; Stefanija Masytė, Detroit, Mich., prisuntė 2; J. Rátkus, Detroit, Mich., prisuntė 1.

Sveikina "Laisvės" 70 m. jubiliejų: Ona Daivienė, Sunnyside, Cal., per V. Taraškienę \$100.00
Millie K. Barnett, Hartford, Conn. \$70.00

I fondą aukų per šį laikotarpį iplaukė:	
Grupė rėmėjų	\$2,500.00
Jonas ir Veronika Vasil, Hartford, Conn.	100.00
J. P. Nukai, Ashfield, Mass., per A. Račkauskienę	100.00
John Krapovickys, Auburn, Me.	100.00
Pranas Jočionis, Detroit, Mich., proga jo 90 m. sukakties, per Stefanija Masytę	90.00
A. ir P. Česnikai, New Kensington, Pa.	88.00
Antanas Globičius, Wilkes-Barre, Pa.	50.00
Mary Strižauskas, Bridgeport, Conn.	50.00
Millie K. Barnett, Hartford, Conn.	50.00
Bill Yokubonis, Waterbury, Conn.	50.00
K. Zalėnas, Red Lake, Ont., Canada	45.00
Robert ir Helen Feiferiai, Kenneth City, St. Petersburg, Fla.	30.00
J. Broga, Grand Bend, Ont., Canada	30.00
V. Strazevičius, Toronto, Ont., Canada	25.00
LDS 10 kp., New Kensington, Pa., per P. Česnikienę	25.00
Juozas Čelkis, Montreal, Que., Canada, per P. Alekna	25.00
Mary Stakėnas, Scottville, Mich., prisiminimui mirusio vyro Raymondo	20.00
Eva Kralikauskas, Lawrence, Mass.	20.00
Katherine Sanders, Glen Ellyn, Ill.	20.00
Vincas Bovinas, Miami, Fla., per N. Iešmantienę	20.00
Aldona Anderson, Marmora, Ont., Canada, prisiminimui mamytės Onos Žilinskienės 20 metų mirties sukaktuvį, spalio 28 d.	20.00
A. Bel, Brooklyn, N. Y.	20.00
M. Janušienė, Montreal, Que., Canada, per P. Kisieliene	16.00
Charles Markunas, Methuen, Mass.	15.00
Frank Kazokas, Lethbridge, Alberta, Canada, per J. Bruzga	15.00
Peter Raymond, Kearny, N. J.	13.00
J. Petraus, Cleveland, Ohio	10.00
W. Martin, Toronto, Ont., Canada	10.00
M. Uždavinis, Norwood, Mass.	10.00
K. Makaravičius, Vancouver, B. C., Canada	10.00
Julia Stukas, Chelmsford, Mass., per A. Račkauskienę	10.00
E. Razinski, Haverhill, Mass., per A. Račkauskienę	10.00
S. Kunsaitis, Windsor, Ont., Canada, per G. Kodį	10.00
Z. Morkūnas, Windsor, Ont., Canada, per G. Kodį	10.00
J. Rubb, Windsor, Ont., Canada, per G. Kodį	10.00
Joe Bruzga, Lethbridge, Alta, Canada	10.00
A. Rainienė, Brooklyn, N. Y., per N. Ventienę	10.00
Ch. Morkūnas, Toronto, Ont., Canada, per J. Ylą	8.50
Joe White, Clearwater, Fla., per P. Alekna	8.00
Alex Janulis, Cleveland, Ohio	8.00
J. Kaušyla, Ville D'Anjou, Quebec, Canada	5.60
Maria Judzent, Gulfport, Fla., per P. Alekna	5.00
George Janonis, Livonia, Mich., per Stefanija Masytę	5.00
Kazunė Korsok, Tallmadge, Ohio	5.00
Katrė Zemaitienė, Rochester, N. Y.	5.00
Peter Zline, Sun City, Cal.	5.00
D. Jablonski, per A. Račkauskienę, Haverhill, Mass.	5.00
Bernice Kubilienė, Pasadena, Cal., per V. Taraškienę	5.00
M. Sadauskienė, Norwood, Mass., per M. Uždavinį	5.00
S. Baltulis, Windsor, Ont., Canada, per G. Kodį	5.00
A. Rimša, Windsor, Ont., Canada, per G. Kodį	5.00
L. Svirplys, Windsor, Ont., Canada, per G. Kodį	5.00
Walter Kazokas, Lethbridge, Alberta, Canada, per J. Bruzga	5.00
Eva Galvan, Gulfport, Fla., per P. Alekna	3.00
Petrė Semen, Gulfport, Fla., per P. Alekna	3.00
Nellie W. Wilson, Boston, Mass.	3.00
J. V. Rowland, San Francisco, Cal., per V. Taraškienę	3.00
August Gerbut, Bloomfield, Conn.	3.00
M. Trakimavičienė, Norwood, Mass., per M. Uždavinį	3.00
G. Wareson, Brooklyn, N. Y., per N. Ventienę	3.00
N. Berskienė, Toronto, Ont., Canada, per J. Ylą	2.00
P. Karalis, Windsor, Ont., Canada, per G. Kodį	2.00
M. Čekaitienė, Montreal, Que., Canada, per P. Kisieliene	1.60
J. Paukštaitis, Miami, Fla., per N. Iešmantienę	1.00

Viso dabar skelbiamų aukų gavome \$3,764.70. Pridėjus pirmiau skelbtasias aukas, į fondą iki lapkričio 10 d. iplaukė \$10,786.92.

Sirdingai dėkojame.

ADMINISTRACIJA

DETROIT, MICH. Prano Jočionio 90 m. gimtadienio proga

Linksma prisiminti buvusią jaunystę
Ir sūnų auginus jo kuditystę
Kada jis mažytis augo, bėginėjo
O vėliau mokyklą lankyti pradėjo.

Jis jau atsiekė profesiją savo
O tave senatvę taip greit pasigavo
Jau devintą dešimtį tu pragyvenai,
Labai daug naudingų darbų atlikai.

Pirmose eilėse tu visada stojai
Prieš skriaudas ir skurdą tu drąsiai kovojai.
Tu nuo pat jaunystės jau laisvas esi
Ir raštu ir žodžiu apšvietą skleidai.

Esi švelnaus būdo gerbiamas visų,
Tu turi gausybę draugų ir draugių.
Gimtadienio proga linkime laimės tau.
Esi reikalingas, gyvenk dar ilgai.

MARY BACEVICH

ST. PETERSBURG, FLA.

MIRĖ

Spalio 24 d. 10 v. v. išgūlė 6 savaites Hubert Rutland ligoninėje nuo susiklosčiusios komplikacijos—mirė Jonas Stančikas 88 metų amžiaus. Paliko liudėti sėters sūnų Alva Vilimas ir jo šeimą Chapel Ct., Me.; posūnį Albertą Spaiches su šeimą Rochester, N. Y. ir daug draugu.

Jonas visą savo brandų gyvenimą buvo pažangiųjų organizacijų narys, ir pagal savo išgales pažangiam judėjimui aukotojas.

Jono Stančiko lavonas, jo pageidavimu, buvo sudegintas, o pelenai išbarstyti į Gulf of Mexico vandenį.

Reiškiu gilią užuojautą velionio artimiesiems bei draugams.

Laidotuvių dalyviai buvo pakviesti pietums į Lietuvių piliečių klubą.

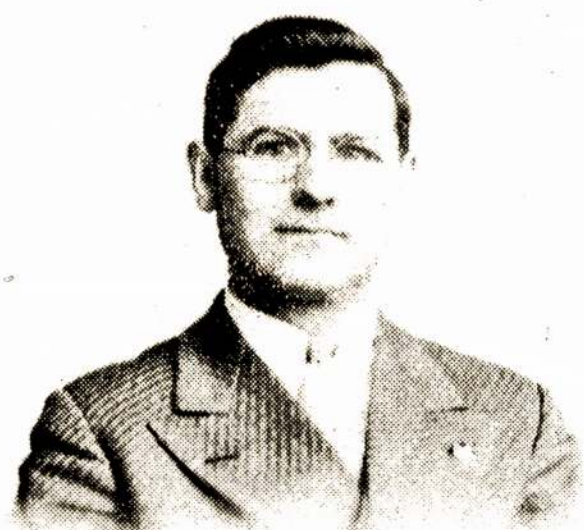
PRANĖS VAITKIENĖS KALBA PASAKYTA PRIE JONO STANČIKO KARSTO

Šiandien mes čia susirinkome—paskutinį kartą atsišveikint su mūsų mielu idėjos draugu Jonu Stančiku—ir išreikšt užuojautą jo sėdėčiui Alva Vilimas ir jo žmonai Violai, kurie į laidotuves atvyko iš Detroit, Mich. ir jų šeimai Judy Bruce ir Debbie. Reiškiau užuojautą posūniui Albert Spaiches ir jo šeimai, gyvenantiems Rochester, N. Y. globėjai, s. Verai ir Valiui Bunkams ir visiems artimiesiems.

Jonui Stančikui staiga susirgus jis buvo greit nuvežtas į ligoninę—ir ten nuo rugsėjo 26-osios dienos jam gydytojo buvo vartojamos įvairios gydymo priemonės. Jo gyvybės išgelbėti, tačiau nepavyko. Jonas Stančikas

TALLAHASSEE, FLA.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Stasys Simas

Mirė

1979 m. gruodžio 2 d.

Jau vieneri metai praėjo nuo mano mylimo vyro ir dukrų tėvo mirties. Mes jį minime kasdien ir lankome jo kapą.

Išsikis ramiai Floridos šiltoje žemelėje ant kurios saulutė kiekvieną dieną šviečia.

Liudinčios,

Žmona—TERESĖ

Dukros—RUTH ir IRENA

ir šeima

PHILADELPHIA, PA.

Mirus

Albert D. Merkiui

Reiškiame gilią užuojautą jo sesutei Rose Behmer, visai Merkių šeimai ir visiems artimiesiems.

V. ir D. YOTKA

Chicago, Ill.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Joseph J. Garszva

Undertaker and Embalmer

HAVEN HILL FUNERAL HOME, INC.

104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418
Telefonas: 846-1970

Susirgo Anne Yakstis

Pentadienio rytą, lapkričio 21 d., prieš einanti į darbą—staiga Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Centro Sekretorė Anne Yakstis ištyko širdies priepuolį. Pribuvus greitajai pagalbai, ji buvo išvežta į Queens Hospital, Jamaica, N. Y.

Tą naktį pas Anne Yakstis buvo apsiėjęs Amelia Yuskovic, kuri pagelbėjo LDS įstaigoje ir Amelia pašaukė greitąją pagalbą.

Linkime mielai Anne greit susveikti.

I. M-nė

mirė, spalio 24-tą d. sulaukęs 88 metų amžiaus.

Nors visi žinome, kad mirtis yra toks pat natūralus gamtos apykaitos dėsnys, kaip pats gyvenimas, tačiau vis vien, tam laikui atėjus, sunku skirtis su mielu draugu.

Su jo mirtimi, pažangus Amerikos lietuvių judėjimas neteko darbštus ir rūpestingus veikėjus.

Velionis Jonas Stančikas gimė 1893 metais rugpjūčio 22 d. gražiam Aukštaitijos, Kuošenių kaime, Kūpiškio valsčiuje augo mažžemiu tėvų šeimoje, auklėjančioje 9 vaikučius, iš kurių Jonas buvo jauniausias.

Vargo spaudžiamas, 1910 metais, Jonas, būdamas vos 17 metų jaunuolis, atvyko į Cleveland, Ohio ir laikinai apsigyveno pas savo sesutę.

Kaip ir visiems imigrantams velioniu Jonui Stančikui nemokančiam anglų kalbos, teko dirbti įvairius, sunkius, mažą atlyginimu, darbus.

Suprasdamas nelengvą darbo žmonių dalį, susipažinęs su pažangių jaunimui, lavinosi, įstojo į lietuvių socialistų kuopą, tapo L. D. S. ir L. L. D. nariu.

Kiek laiko pagyvenęs Clevelande, Detroit, Mich. ir Chicagoje, persikėlė į Rochester, N. Y., ten susipažinęs su Elena Spaiches, 1941 metais sukūrė šeimyninį gyvenimą. Išmokęs plaukų kirpėjo amato, abu su žmona dirbo savo kirpykloje ir grožio salone.

Gražiai išauklėję ir mokslą išleido posūnį Albert. Tačiau neilgai jam teko džiaugtis šeimyniniu gyvenimu, nes jį nelaimėi žmona susirgo. Jonas per daug metų turėjo ją prižiūrėti.

Zmonai mirus 1969 metais, Jonas persikėlė į St. Petersburg, Fla.

Cia taip pat Jonas nenuleido rankų. Tuoj įstojo į Dainos "Mylėtojų chorą", persikėlė į St. Petersburg L.L.D. 45-ąją kuopą ir per šešis metus buvo kuopos "Vilnės" laikraščio vadininku ir 3 kartus laimėjo pirmąją vietą.

Susiorganizavus Lietuvių Piliečių klubui Jonas tampa jo nariu. Ir iki šiai dienai jo vardas su stambia auka puošia garbės narių lentelę!

Velionis, kol jam jėgos tarnavo, visur prisidėjo, ne tik darbui, bet ir su stambiomis aukomis.

Kaip tik jam atitinka sekami Poetės Salomėjos Neries žodžiai:

Kai numirsiu,—tik nekaskit,
Tik nevežkit į kapus,—
I skaisčias liepsnas

įmeskit,—
Tegul laužas karštu bus!

Tegul kyla juodi dūmai
Dangaus skliautais

mėlynais,—
Ir bejausmis mano kūnas
Tepavirsta pelenais!

Dulkes tas paleiskit vėjam,
Laisvės paukščiam ant

sparnų,—
Tegu neša, tegu sėja
Dainą mano pelenų.

Ilsėkis, mielas Jonai!—ir tebūna švelnus tau Floridos vėjelis.

SCOTTVILLE, MICH.

Mirė Raymondas Stakėnas

Memorial ligonbutyje lapkričio 14 dieną staiga mirė Raymondas Stakėnas. Jis sirgo vos penkias dienas.

Buvo gimęs Lietuvoje Braškuskio vieniemyje, Kupiškio rajone.

Liko liudinti žmona Mary, sunus Leroy, Gene ir George, brolis Boleslovas William, švogerkė Ona, sesuo Ursulė-Lucille ir švogėris Petras Elanis, gyvenantis Brandon, Fla. Jų šeimoje buvo trys broliai ir trys seserys, tik brolis Boleslovas ir sesuo Ursulė likę, kiti jau mirę. Jų šeimoje yra vienuolika anūkų ir šeši proanūkiai.

Raymondas Stakėnas išvyko į pasaulį iš Lietuvos 1914 metais būdamas vos 19 metų laimės ieškoti. Pirmiausia nuvyko į Pietų Ameriką. Tenyksiū gyvenimu nusivylęs, tėsė savo kelionę į Šiaurės Ameriką. Apsistojo Cleveland, Ohio. Čia gavo darbą kaip automobiliams taisyti mechanikas.

Po keleto metų nusprendė keisti darbą ir 1927 metais

persikėlė į Scottville, Mich. Ten išgijo ūkį ir sėkmingai sugebėjo ūkininkauti.

1961 m. susituokė su Mary Lange.

Buvo pažangių idėjų žmogus, troško geresnio, šviesesnio gyvenimo darbo žmogui. Skaitė pažangiąją spaudą, ir finansškai ja rėmė.

Tuo laikotarpiu toje apylinkėje buvo daug lietuvių ūkininkų. Jie turėjo suorganizuoti Lietuvių Literatūros Draugijos kuopą. Aktyviai veikė kuopoje, taipgi buvo "Laisvės" ir "Vilnės" vadininku per daugelį metų. Priklaušė ir aktyviai pasireiškė vietinėje ūkininkų Unijoje kovoje prieš smulkiųjų ūkininkų išnaudojimą.

Siuo metu šioje apylinkėje beliko tik keletas lietuvių. Kai kurie išvyko kitur. Bet daugumą prigludę šaltieji kapai.

Raymondas Stakėnas palaidotas vietinėse Victory kapinėse.

Tebūna jam lengva Amerikos žemelė.

Aldona

SCOTTVILLE, MICH.

Mirus

Raymondui Stakėnui

reikiame nuoširdžią gilią užuojautą žmonai Mary, sūnams Leroy, West Olive, Mich.; Gene Free, Soil, Mich.; ir George, Ludington, Mich.; jo seseriai ir švogeriui Lucillei ir Petriui Elanis, Brandon, Fla. ir jų šeimoms; taipgi visiems artimiesiems.

Ir mes liudime kartu—
brolis WILLIAM ir ONA STAKĖNAI
Brandon, Florida

GRĮŽUS IS LIETUVOS

Mano kelionė į Lietuvą buvo sėkminga. Mačiau daug gražaus, po Lietuvą teko plačiai pavažinėti, daug pasikalbėti su giminėmis ir draugais. Apie tą parašysiu kitąsyk.

Grįžtant namo, Kennedy aerouoste mano valizą pavogė, kurioje buvo daug gražių dovanų. Sakau, važinėdami būkite atsargūs.

gė, kurioje buvo daug gražių dovanų. Sakau, važinėdami būkite atsargūs.

Mirdama Josephine Augutienė "Laisvei" paliko \$200, nes ji visą gyvenimą laikraštį remdavo. George Wareson

BRIEFS

The Supreme Court has agreed to decide the extent to which the constitution protects two untraditional forms of expression, billboards and nude dancing, from government interference.

A Suffolk County policeman with less than a month of probationary training left resigned from the force charging that sexual harassment and teasing by some of her fellow officers had made her job unbearable.

The highest score in the country among the 57,745 persons who took this year's examination to qualify as certified public accountants was earned by a Rye, N. Y., woman who had returned to college after having three children.

Lithuanian American artist-journalist Rudolf Baranik and his artist wife May Stevens have returned from a week's stay in London

where May had an exhibition of her paintings. Both of them are very pleased about the trip.

Free flu shots are being given in the Health Centers in New York. Health Center at Parsons Blvd. near Jamaica Avenue is giving flu shots every Tuesday and Thursday from 1-3.

A study of nearly 10,000 people in the United States and Canada has confirmed that moderate alcohol consumption and physical activity, among other factors are linked to high levels of a blood protein that protects against heart disease.

An average hospital stay now costs a whopping \$1,700, says the American Hospital Association. The average cost of a semi-private room is now \$220 a day.

Read about the new national landmark under the picture.

Ile

Music's elder statesman Eubie Blake (96) and actress Celeste Holm participated in the ceremony on Tuesday marking the placement of Town Hall, in NYC, on the National Register of Historic Places. They joined a group of performers paying tribute to the hall's 59-year cultural and political history.